

Tilburg Circulair

Uitvoeringsagenda 2021

"Van leren door te doen" naar "Versnellen"

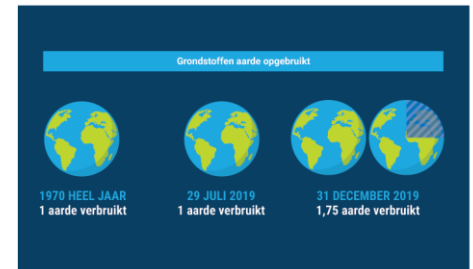
16 december 2020

1. Waarom Tilburg Circulair?

De gemeente heeft een sterke ambitie als het aankomt op de circulaire economie en wil vijf jaar vooruitlopend op de rijksoverheid in 2045 een circulaire stad zijn.

De lineaire economie is een onhoudbaar systeem

De transitie naar een nieuwe, veerkrachtige economie is hoognodig. 1970 was het laatste jaar waarin de mens evenveel grondstoffen gebruikte als de planeet in één jaar kon aanvullen. Earth Overshoot Day viel toen op 31 december¹. Sindsdien is deze dag steeds vroeger in het jaar gevallen: in 2019 verschoof Earth Overshoot Day al naar 29 juli en hadden we in december eigenlijk 1,75 aardes nodig om aan onze grondstoffenhonger te voldoen. Door de coronacrisis is het moment dit jaar naar 22 augustus verschoven en valt de mondiale uitstoot van CO₂ 4 tot 8 procent lager uit dan in 2019. Niettemin gaat het hier hoogstwaarschijnlijk om een incidentele verandering als we niets doen, en niet om een structurele doorbraak. Sterker nog het PBL laat zien dat er zelfs een risico is dat de uitstoot richting 2030 nog hoger uit zal vallen².

Figuur 1: De verschuiving van Earth Overshoot Day over de jaren.

De overschrijding van de draagkracht van onze planeet is onder meer het gevolg van de manier waarop we omgaan met grondstoffen en energie. We winnen energie en grondstoffen uit eindige en fossiele bronnen en verbruiken deze in plaats van ze te hergebruiken of te recyclen. Het is een grote opgave voor ons allen om ervoor te zorgen dat we snel op weg gaan naar een economisch systeem dat binnen de grenzen van de draagkracht van de planeet blijft en bijdraagt aan haar leefbaarheid. Dit vereist een nieuwe manier van denken waarbij grondstoffen niet langer verloren gaan en we een economie ontwerpen die bijdraagt aan de veerkracht en draagkracht van onze planeet: een circulaire economie.

Een circulaire economie

Wereldwijd groeit het besef dat we naar een nieuw economisch model toe moeten: van een lineaire naar een circulaire economie. Dit is een model waarin gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energie en waarin grondstoffen continu hoogwaardig in de kringloop worden gehouden.

De circulaire economie en het reduceren van nieuwe en eindige grondstoffen is hierbij geen doel op zich. Het gaat erom wat voor milieudruk dit gebruik veroorzaakt in termen van CO₂-uitstoot, toxiciteit, gebruik van land en water en de risico's voor leveringszekerheid.² Het is bovendien zo dat het verlies van grondstoffen enorme economische nadelen heeft en het terugwinnen van grondstoffen kan bijdragen aan nieuwe economische activiteit, innovatie en banen.³

Figuur 2: Van de lineaire economie naar de circulaire economie. Bron: Metabolic.

CIRCULAIRE ECONOMIE VRAAGT OM

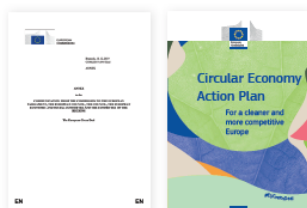
Het kader

De noodzaak van circulaire economie wordt ook op verschillende beleidsniveaus opgepakt. Zowel op Europees, Rijks- en gemeentelijk niveau worden doelen gesteld. Deze mobilisatie leidt tot enkele verplichtingen in de komende jaren, maar biedt ook kansen in de vorm van ontwikkelingsbudgetten die beschikbaar komen rondom circulaire economie. Het hebben van een actief programma rondom circulaire economie stelt Tilburg in staat deze financieringskansen te grijpen en aan te laten sluiten op lopende trajecten. Enkele van de belangrijkste ontwikkelingen op de drie genoemde niveaus zijn als volgt:

CIRCULAIRE ECONOMIE VANUIT DE EUROPESE COMMISSIE

Afgelopen jaren zijn er verschillende plannen omtrent circulaire economie opgesteld vanuit de Europese Commissie, met als leidende routekaart de European Green Deal⁶. Hierin staat de centrale ambitie om in 2050 als EU klimaatneutraal te zijn. Deze ambitie is verdere invulling gegeven met het [Circular Economy Action Plan](#)⁷ (2020) waarin verdere ontwikkelstrategieën op Europees niveau omtrent circulaire economie staan.

Uit dit traject komen er vanuit de EU verscheidene bindende doelen omtrent circulariteit (zoals verplicht Green Public Procurement en verplichte recyclingseisen van verpakkingsmaterialen). Ook zijn er verschillende EU budgetten beschikbaar voor CE-innovatie om productie binnen de grenzen van de aarde te krijgen.

NEDERLAND CIRCULAIR 2050

In 2016 heeft de Rijksoverheid het Rijksbreed Programma Nederland Circulair 2050⁸ ingezet. In het Grondstoffenakkoord van 2017 zijn afspraken vastgelegd tussen de overheid en een groot aantal bedrijven in Nederland over maatregelen om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Ter aanvulling zijn hiervoor in 2018 vijf concrete transitieagenda's opgezet die vanuit een sectoraanpak de benodigde transitiestappen vormgeven. Dit actieprogramma is in 2019 door PBL aangescherpt; milieudruk en leveringszekerheid staan erin centraal.

TILBURG CIRCULAIR 2045

In 2016 heeft de gemeenteraad van Tilburg het ambitieuze doel gesteld om in 2045 al circulair te zijn, waarmee ze vijf jaar vooruit loopt op de nationale ambities. Dit is uitgewerkt in de Aanpak Circulaire Economie Tilburg 2016-2020⁹, alsook in de jaaragenda Tilburg Circulair 2019¹⁰. In 2020 is het tijd om de aanpak van afgelopen jaren te evalueren, en hierop voortbouwend toe te werken naar een nieuwe aanpak Tilburg Circulair 2021-2025.

2. Uitvoeringagenda 2021 Tilburg Circulair

Dit hoofdstuk bestaat uit een overzicht van acties die samen de Uitvoeringsagenda 2021 Tilburg Circulair vormen.

Nr.	Actie
1	<i>De verbreding van de circulaire aanpak van de programma's Next Economy</i>
	<p>Voorbereiden van de economische interventies voor het uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair en het opstellen van een aanvullende economische strategie ter verbetering van de integratie met het programma Next Economy:</p> <p>A) Opstellen van een aanvullende economische strategie ter verbetering van de integratie met het programma Next Economy</p> <p>B) Voortgaan met bestaande en voorbereiden van nieuwe economische interventies als onderdeel van het programma Versnelling Next Economy.</p> <p>Met deze actie worden de volgende interventies uit het Koersdocument Tilburg Circulair 2021-2025 opgestart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanhaken op reïntegratie en arbeidsmarktbeleid om CE banen te stimuleren. • Toekomstbestendig en weerbaar maken van bestaande bedrijvigheid <p>C) Voortgaan met bestaande en voorbereiden van nieuwe economische interventies als onderdeel van het programma Versterking Next Economy.</p> <p>Met deze actie worden de volgende interventies uit het Koersdocument Tilburg Circulair 2021-2025 opgestart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht verkrijgen in de (regionale) retourlogistiekstromen • Stimuleren gezamenlijke (retour)logistiek tussen logistieke partijen rondom Tilburg • Stimuleren circulaire chemie (innovatie & industriële symbiose) <hr/> <p><i>De integratie van lineaire en circulaire economie is belangrijk voor de versnelling van Tilburg Circulair</i></p> <p>Er is één economie en die is momenteel grotendeels lineair. Pas als ondernemers en consumenten de noodzaak echt voelen, ligt de omschakeling naar circulaire producten en/of diensten meer voor de hand. De circulaire noodzaak wordt voelbaar als circulaire bedrijven een groot deel van de markt hebben gepakt en circulaire producten en diensten een serieus alternatief zijn. Op basis van de Agenda 2019 Tilburg Circulair helpen we nu bij voorkeur initiatiefnemers en ondernemers die er zelf voor hebben gekozen om meer circulair te gaan ondernemen met een individuele benadering en een aanpak middels netwerken van circulaire ketens voor textiel, bouw, voedsel, etc de ontbrekende schakels in beeld te brengen. Met dit "leren door te doen" is er een risico om alleen startups en een beperkt aantal MKB-bedrijven te faciliteren. Dat blijft belangrijk.</p> <p>MVO Nederland heeft in 2020 voor het eerst de Nieuwe Economie Index (NEx) gepubliceerd. De NEx geeft aan het percentage van de Nederlandse economie dat circulair, klimaatneutraal en inclusief is. Een NEx van 12,1% voor circulaire economie geeft aan dat er een begin is gemaakt, dat Nederland het beter doet dan gemiddeld de rest van de Wereld (8,1%)¹ en tot de top van Europa behoort, maar ook dat er nog veel gedaan moet worden. Om een kantelpunt te bereiken is volgens MVO Nederland een NEx van 20% nodig. Vanaf dat moment verduurzaamt de economie steeds sneller en is er geen weg terug naar de oude, lineaire economie. MVO Nederland heeft als doel dat kantelpunt in 2025 te bereiken.</p> <p>Voor het versnellen van de circulaire economie willen we de aanpak "leren door te doen" aanvullen met het versterken van circulair ondernemen in de innovatieve, regionale economie. Integratie van het economische domein van Tilburg Circulair en de Uitvoeringsnota Versnelling Next Economy². Door hiervoor een strategie te ontwikkelen die aansluit op een van de andere pijlers van de Next Economy, digitalisering, kunnen door cross-overs versnelling voor beide pijlers gerealiseerd worden. Omgevingsvisie Tilburg 2040³ bevat een strategie met 3 sporen (stedelijk, regionaal, provinciaal) om uiteindelijk antwoorden te formuleren voor een breed palet aan vragen.</p>

¹ World Economic Forum, Davos, 2020

² Uitvoeringsnota Versnelling Next Economy, Collegebesluit 24 maart 2020, nummer 26

³ Omgevingsvisie Tilburg 2040, 2015

	<p>Wij gaan uit van een missie-aanpak⁴, die richting geeft aan investeringen in innovatie in samenhang met de realisatie van economische én maatschappelijke doelen. In deze missies werken private en publieke partijen in co-creatie samen. De contouren van deze strategie zou kunnen bestaan uit een missie aanpak van waaruit drie sporen, inclusief bijbehorende indicatoren, richting geven aan het verder versterken van de circulaire economie. Deze aanpak werken we de komende maanden voor Tilburg Circulair uit en gebruiken we als leidraad voor het uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair.</p> <p><i>Er zijn nog onvoldoende instrumenten om doelmatigheid en doeltreffendheid om de transitie naar een circulaire economie te monitoren.</i></p> <p>Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)⁵ constateert dat het nog niet mogelijk is om opties voor circulaire-economiebeleid op korte termijn in beeld te brengen. De beschikbare informatie is vooralsnog ontoereikend om doelmatigheid en doeltreffendheid van de transitie naar een circulaire economie te monitoren. Het PBL ontwikkelt met 7 andere kennisinstellingen een monitoringssystematiek om zowel de transitie naar als de effecten van een circulaire economie te monitoren.⁶ In de te ontwikkelen strategie zal een eerste aanzet aan indicatoren om de transitie te monitoren worden opgenomen. Metabolic reikt ons een nieuw monitoringsysteem aan. Op deze wijze kunnen we ook voor de gemeente Tilburg in beeld krijgen in hoeverre we op weg zijn naar de doelstelling: Er wordt in Tilburg 50% minder primaire grondstoffen gebruikt. Het vullen van dit monitoringsysteem met de benodigde data doen we in 2021. Daarnaast onderzoeken we of het mogelijk is om de NEx-indicator ook op de schaal van de gemeente Tilburg toepasbaar is.</p> <p><i>In het koersdocument Tilburg Circulair 2021 – 2025 staan ook interventies die een logisch vervolg zijn op de Agenda 2019 Tilburg Circulair.</i></p> <p>Ook in 2021 blijft Midpoint Brabant Circulair actief de individuele bedrijven ondersteunen in hun transitie naar een circulaire bedrijfsvoering en de ketenaanpak verder uitbreiden en/of versterken. In 2021 worden er daarnaast pilots opgestart om vanuit een ander perspectief de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Zo onderzoeken we samen met het Fontys Expertisecentrum Circulaire Transitie de mogelijkheden van een gebiedsgerichte aanpak op Vossenbergh. Vanuit de goederenvervoercorridor participeren we met Loven in de pilot herstructurering. De vitaal verenigingen sluiten hier natuurlijk op aan. Samen met Midpoint Brabant hanteren we een meer branche gerichte aanpak middels een impuls aan de retour logistiek (met Midpoint Brabant Smart Logistics) en daarmee aan de interventie Inzicht verkrijgen in de (regionale) retourlogistiekstromen) en de maakindustrie. Met Midpoint Brabant Smart Industry en de chemische industrie gaan we werk maken van de interventie Stimuleren circulaire chemie (innovatie & industriële symbiose). Ook pakken we samen met Midpoint Brabant de interventies Aanhaken op re-integratie en arbeidsmarktbeleid om circulaire banen te stimuleren en Opzetten circulair innovatietraject binnen de triple helix (kennisinstellingen, MKB bedrijven en de gemeente in Tilburg) op. We hebben inmiddels goede ervaringen met het opstellen van green deals en zullen ook vanaf 2021 nieuwe green deals sluiten. Opstarten betekent in dit geval, dat we deze interventies vertalen naar de Tilburgse aanpak en dat we binnen de beschikbare middelen beginnen met de no-regret acties. De uitvoering van totale interventies is onderdeel van het op te stellen Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair.</p>
2	<p><i>Heldere afspraken over rolverdeling gemeente Tilburg en andere partijen</i></p> <p>A) Vastleggen van de rolverdeling tussen gemeente Tilburg Midpoint Brabant, Regio Hart van Brabant en andere partijen.</p> <p>B) Afspraken maken en vastleggen met Midpoint Brabant Circulair voor de aansturing van een aantal interventies uit het Koersdocument waarvoor Midpoint Brabant Circulair als trekker is benoemd.</p> <p><i>Samen komen we verder</i></p> <p>De aanpak “leren door te doen” heeft geleid tot een aantal grote en kleine initiatieven die bijdragen aan een circulaire transitie. Het is immers belangrijk om zo spoedig mogelijk zoveel het kantelpunt te bereiken van 20% circulaire business.</p>

⁴ Mission-Oriented Research & Innovation in the European Union, a problem-solving approach to fuel innovation-led growth, Mariana Mazzucato, 2018

⁵ Op weg naar een robuuste monitoring van de circulaire economie, PBL, 2020

⁶ Werkprogramma Monitoring en Sturing Circulaire Economie 2019-2023, PBL met CBS, CML, CPB, RIVM, RVO.nl, RWS, TNO, UU

	<p>De circulaire transitie is onderdeel van de Strategische Meerjaren Afspraken van Regio Hart van Brabant en de Agenda Tilburg Circulair en heeft geleid tot de oprichting van nieuwe organisaties (Midpoint Brabant Circulair, 013Food, Dutch Circular Textile Valley Tilburg (DCTV Tilburg), Cirkelstad Tilburg). Bovendien werkt de gemeente samen met het Platform regioversnellers en Versnellingshuis, Fontys Expertisecentrum voor Circulaire Transitie (FECT), etc. We blijven (betaald) lid van Cirkelstad en BouwCirculair.</p> <p>Voor de versnelling van de economie is het noodzaak om de rolverdeling tussen de gemeente Tilburg, Regio Hart van Brabant, Midpoint Brabant structureel vast te leggen en heldere afspraken te maken met de andere betrokken organisaties. Deze actie betreft ook de invulling van de wijze waarop deze externe partijen de gemeente Tilburg kunnen helpen bij de uitvoering van interventies uit het Koersdocument Tilburg Circulair 2021-2025.</p> <p><i>Midpoint Brabant Circulair helpt de gemeente Tilburg bij de ontwikkeling van nieuwe circulaire business</i> In de zomer van 2020 is Midpoint Brabant Circulair als nieuw programma van Midpoint Brabant gestart. Dit programma is met name bedoeld om nieuwe circulaire business tot ontwikkeling te brengen in de regio Midden-Brabant maar ook daarbuiten. Nieuwe circulaire business ontstaat binnen bedrijven door een andere manier van produceren en dienstverlening, maar ook door het invullen van ontbrekende schakels in circulaire productketens voor bijvoorbeeld textiel, bouw, consumentenproducten, voedsel. Het is noodzakelijk om niet alleen het bedrijfsleven, maar ook overheden, kennisinstituten en uiteindelijk de consumenten (Tilburgers) erbij te betrekken. Midpoint Brabant Circulair start ketennetwerken op en heeft Midpoint in 2020 de regie van het ketennetwerken voor circulair textiel van de gemeente Tilburg overgenomen, een keten met textielproducenten, -recyclers, kringloop-bedrijven, opleidingsinstituten en overheden. De gemeente Tilburg, Midpoint Brabant zijn nog in overleg over de organisatie van andere ketens. Midpoint spant zich in om per keten een plek in Midden-Brabant te organiseren voor de oprichting van een Up-New centrum, bij voorkeur als onderdeel van een bestaand en breder initiatief. Zo is Midpoint Brabant een partij bij de haalbaarheidsstudies voor het Drögepand.</p> <p>In 2020 was de gemeente Tilburg namens Midpoint Brabant lid van het platform regioversnellers en Versnellingshuis (MVO-Nederland). Dit platform heeft positie gekregen in het Rijksuitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023. Vanaf 2021 is Midpoint Brabant lid van dit platform en de gemeente Tilburg niet meer.</p> <p>De gemeente Tilburg financiert een deel van het programma Midpoint Brabant Circulair via de bijdrage van €100.000 aan de regiodeal. Midpoint Brabant pakt nu al de regie voor de volgende interventies uit het koersdocument: Dataficatie-programma omtrent gebruik materialenpaspoort; Onderzoek naar implementatie houtbouw; Opzetten van regionale/lokale regelluwe zones; Opzetten van Up-New centra.</p> <p>Bij de interventie Sluiten van lokale voedselkringlopen zijn niet alleen de gemeente Tilburg en Midpoint Brabant Circulair betrokken, maar ook de vereniging 013Food (www.013food.nl). Deze vereniging wil bijdragen aan de verduurzaming van de productie en consumptie van voedsel in Midden-Brabant door het initiëren en stimuleren van lokale, impactvolle foodprojecten.</p>
3	<p>Start verbreding circulair inkopen</p> <p>A) Uitvoeren van enkele innovatieve, circulaire aanbestedingen voor maatschappelijk vastgoed, openbare ruimte en facilitaire zaken.</p> <hr/> <p><i>Circulair inkopen en voldoende kennis over de circulaire transitie zijn noodzakelijk om de gemeentelijke rol goed op te pakken</i> De gemeente Tilburg kan de toename van circulaire producten en diensten stimuleren door deze zelf in te kopen. Dat betekent een circulaire inkoop, waarbij er rekening gehouden wordt met</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gebruikte materialen, de waarde en gebruik van producten en diensten gedurende de hele levensduur, dit is Total Cost of Ownership (TCO); • de maatschappelijke kosten om deze producten helemaal te recyclen en/of op te ruimen na gebruik, de Maatschappelijke Kosten Indicator (MKI) <p>Ook is het belangrijk dat de medewerkers van de gemeente Tilburg weten wat lineair gedrag en circulair gedrag is. Het is niet voor niets dat Metabolic in het koersdocument veel aandacht schenkt aan circulair inkopen en de professionalisering van de eigen organisatie.</p>

	<p>We gaan in 2021 verder met het uitvoeren van een aantal circulaire aanbestedingen voor vastgoed, openbare ruimte en faciliteiten. Als voorbeeld noemen we de bouwprojecten voor de Broedplaatsen in de Spoorzone. We hebben de ambitie om dit voor alle gemeentelijke aanbestedingen te regelen en maken dat onderdeel van het Uitvoeringsprogramma.</p> <p>Vanuit circulair perspectief is het wenselijk om over te gaan tot een TCO-benadering, die anders is dan de huidige financiële planning en controle van de gemeentelijke uitgaven. Dat speelt niet alleen voor de gemeente Tilburg, maar ook voor andere Nederlandse gemeenten. Toch zijn er steeds meer voorbeelden van aanbestedingen die volgens de TCO-benadering gedaan worden. De gerealiseerde versnelling van openbare LED-verlichting op basis van lagere toekomstige stroomkosten is hiervan een mooi voorbeeld. In het koersdocument staat klip en klaar het advies om over te schakelen op TCO.</p> <p>We gaan de verbreding van circulair inkopen en het toepassen van TCO in 2021 verder verkennen en maken dat onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair.</p>																																
4	<p>Verkenning van de communicatieopgave Tilburg Circulair</p> <p>A) Bepalen van de communicatieopgave voor Tilburg Circulair en deze gelijktijdig met het Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair aan de raad voorleggen</p> <p><i>Veel Tilburgers, Tilburgse bedrijven en Tilburgse instellingen weten nog niet wat circulaire economie is</i></p> <p>Gedurende de periode 2016-2020 zijn er gelegenheden geweest om met bedrijven, instellingen en burgers te praten over nut en noodzaak van circulaire economie. Eind 2018 (begin 2019) was er een Pop-up winkel voor circulair textiel in de Nieuwlandstraat. Tijdens bezoeken en workshops vonden Tilburgers soms motivatie om uit te spreken meer duurzame kleding te kopen en vaker kleding te laten repareren. Tijdens netwerkbijeenkomsten met ondernemers is er regelmatig nagepraat over nieuwe circulaire kansen. Daarnaast maken Tilburgers en Tilburgse bedrijven vaker gebruik van platforms zoals het Tilburg Circulair platform (www.Circulair.com), het Parksharing platform en/of het platform 013Food. Ook bestaan er landelijke platforms, commercieel en niet-commercieel, zoals Vinted, of Peerby.</p> <p>De gemeente kan haar rol pakken in de versnelling van de circulaire transitie door meer aandacht te schenken aan communicatie. We bepalen op basis van het op te stellen Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair 2022 wat onze communicatieopgave is. We geven dan antwoord op de vragen waar kan communicatie een rol spelen om ambities te realiseren en hoe dat er dan uit zou kunnen zien. Deze communicatieopgave wordt onderdeel van het Uitvoeringsprogramma.</p>																																
5	<p>Uitvoering maatregelen afvalinzameling 2021-2025</p> <p>A) Uitvoeren van de interventies over “Van Afval naar Grondstof” (VANG) door de uitvoering van het Raadsbesluit Maatregelen afvalinzameling 2021-2025 van 21 september 2020.</p> <p><i>Het koersdocument gaat uit van de doelstellingen uit de kadernota fysieke basiskwaliteit</i></p> <p>Onze beleidsdoelen voor huishoudelijk afval leggen we vast middels de kadernota Fysieke basiskwaliteit.</p> <table><tr><th>Indicatoren:</th><th>bron</th><th>2017</th><th>2018</th><th>2019</th><th>2020 raming</th><th>Streef-waarde 2021</th><th>Lange termijn 2025</th></tr><tr><td>Huishoudelijk restafval per inwoner (kg)</td><td>BAT</td><td>154</td><td>146</td><td>135</td><td>135</td><td>132</td><td>125</td></tr><tr><td>Totaal huishoudelijk afval per inwoner (kg)</td><td>BAT</td><td>406</td><td>404</td><td>394</td><td>416</td><td>416</td><td>411</td></tr><tr><td>Afvalscheidingspercentage (%)</td><td>BAT</td><td>62</td><td>64</td><td>66</td><td>68</td><td>68</td><td>70</td></tr></table> <p>Om deze doelstellingen te bereiken heeft de raad op 21 september 2020 ingestemd met maatregelen afvalinzameling 2021-2025. We proberen met deze nieuwe maatregelen onder andere om de afvalscheiding door de inwoners van de hoogbouw te verbeteren en daarmee de prestaties van hoogbouw en laagbouw dicht bij elkaar te brengen. Wij willen meer regionale samenwerking op het gebied van afvalinzameling en – verwerking vanaf 2022 en willen de afvalinzameling aanpassen in de binnenstad en de Spoorzone. Met deze maatregelen kunnen gestelde doelen een heel eind gehaald worden. Een volgende coalitie heeft nog gelegenheid om eventueel bij te sturen. De in het Koersdocument opgenomen interventies zijn al onderdeel van de maatregelen afvalinzameling 2021-2025.</p>	Indicatoren:	bron	2017	2018	2019	2020 raming	Streef-waarde 2021	Lange termijn 2025	Huishoudelijk restafval per inwoner (kg)	BAT	154	146	135	135	132	125	Totaal huishoudelijk afval per inwoner (kg)	BAT	406	404	394	416	416	411	Afvalscheidingspercentage (%)	BAT	62	64	66	68	68	70
Indicatoren:	bron	2017	2018	2019	2020 raming	Streef-waarde 2021	Lange termijn 2025																										
Huishoudelijk restafval per inwoner (kg)	BAT	154	146	135	135	132	125																										
Totaal huishoudelijk afval per inwoner (kg)	BAT	406	404	394	416	416	411																										
Afvalscheidingspercentage (%)	BAT	62	64	66	68	68	70																										

	<p>De gemeente Tilburg is na de gemeente Nijmegen de tweede best presterende gemeente van de tien grootste gemeenten in Nederland. Ook is de gemeente Tilburg de best presterende gemeente van de vijf grote Brabantse gemeenten. Met een afvalscheiding van 66% zaten we in 2019 al 16 jaar eerder boven het gestelde EU-doel van 65% in 2035. Wij mogen trots zijn op de huidige inzet van de Tilburgers, maar we zien ook dat het moeite kost deze status quo te handhaven. Als effect van Covid-19 zien we in Tilburg – conform de landelijke trend- in 2020 een verhoging van hoeveelheid restafval per inwoner mede ook door een verschuiving van bedrijfsafval naar huishoudelijk afval. Wij gaan ons in de periode 2021-2025 houden aan de doelen van de kadernota Fysieke basiskwaliteit plus de maatregelen die daarbij horen en gaan vooralsnog niet de discussie voeren over een totale systeemwijziging voor afvalinzameling.</p>
6	<p><i>Uitwerking circulaire transitie als onderdeel van het woonconvenant</i></p>
	<p>A) In overleg gaan met de ondertekenaars van het Woningconvenant over de uitwerking van de circulaire ambities en eventuele acties opstarten.</p> <hr/> <p><i>In het Woonconvenant zitten haakjes voor circulaire interventies</i> De interventie uit het Koersdocument, Urban mining en circulair ontwerp met woningcorporaties in en rondom Tilburg, past goed in de uitwerking van het thema circulaire economie van het Woonconvenant. We starten dit in 2021 op.</p>
7	<p><i>Ondersteuning consortium voor de exploitatie van het Drogepand met een Expertisecentrum Circulair Textiel</i></p>
	<p>A) Actieve deelname aan het project Herbestemming Drögepand en het opzetten van een Expertisecentrum Circulair Textiel.</p> <hr/> <p><i>In het projectplan Herbestemming Textielhub Drogepand zitten haakjes voor circulaire interventies</i> Midpoint Brabant is partner van het consortium, dat samen met de gemeente Tilburg de mogelijkheden voor de invulling van het Dröge-pand onderzoekt. Dit consortium is deelnemer van het project Herbestemming Textielhub Dröge-pand. Daarmee maken we werk van de interventie uit het Koersdocument: Opzetten expertisecentrum Circulair Textiel</p>
8	<p><i>Circulaire ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling</i></p>
	<p>A) Actieve deelname aan het project Circulair Wijkevoort als pilot voor circulaire gebiedsontwikkeling</p> <hr/> <p>Gebiedsontwikkeling: De circulaire economie nodigt uit tot een nieuwe manier van stedelijke ontwikkeling, waarin andere vormen van mobiliteit, materiaalverwerking en sociale (deel)structuren een plek hebben. Zeker in relatie tot het in werking treden van de omgevingswet zullen in Tilburg (en andere plekken) nieuwe processen voor ruimtelijke ordening tot stand komen. We proberen tijdens het opzetten van deze nieuwe processen vanaf het begin circulariteit mee te laten nemen. Ter voorbereiding. Ter vervolging van de learning-by-doing aanpak zoeken we in 2021 naar pilots met een specifieke circulaire visie en ambitie.</p> <p>Tijdens het project Wijkevoort en tijdens de aanbestedingsprocedures voor gemeentelijk vastgoed en openbare ruimte krijgen we inzicht wat nodig is om een gebiedsontwikkeling circulair uit te voeren. Onze inzichten gebruiken we voor voorstellen van acties in het Uitvoeringsprogramma.</p>
9	<p><i>Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair</i></p>
	<p>A) Opstellen van een Uitvoeringsagenda Tilburg Circulair</p> <hr/> <p><i>We beschikken over te weinig middelen om alle interventies direct op te pakken</i> In het Koersdocument zijn op basis van onderzoek en gesprekken met interne en externe partijen in het totaal 29 interventies beschreven. Dat zijn veel acties en maar een deel van deze interventies krijgt in de Agenda 2021 Tilburg Circulair een plek. Deze interventies en de Interventies die nog niet genoemd zijn, werken we verder uit in het Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair.</p>

10	Procesregie Tilburg Circulair
	<p>A) Werving, selectie en inwerken van een procesregisseur Tilburg Circulair.</p> <p>B) Procesregisseur trekt de Agenda Tilburg Circulair 2021</p>
	<p>Er wordt een procesregisseur geworven en aan het werk gezet. Deze medewerker regisseert de acties van de Agenda 2021 Tilburg Circulair, de interventies van het Koersdocument Tilburg Circulair 2021-2025 en het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Tilburg Circulair. Anders dan voorgaande jaren ligt de inhoudelijke verantwoordelijkheid van acties bij (andere) medewerkers uit de afdelingen.</p>

3. Kosten en dekking

De kosten voor de realisatie van de Uitvoeringsagenda 2021 Tilburg Circulair staan vermeld in het volgende overzicht:

Activiteiten	Geraamd 2021
Lidmaatschappen netwerken	€ 8.000
Project Bouw- en grondstoffenhub	€ 20.000
Vullen monitoringsysteem	€ 12.000
Circulair ambachtscentrum BAT	€ 10.000
Coördinatie / economische strategie / opstellen uitvoeringsprogramma	€ 100.000
Overige acties	€ 10.000
Klimaatfonds	€ 160.000
retourlogistiekstromen	
Stimuleren circulaire chemie (innovatie & industriële symbiose)	€ 100.000
Versterking Next Economy	€ 100.000
Stimuleren circulaire initiatieven	€ 5.000
Kansen CE op werklocaties	€ 10.000
Versnelling Next Economy	€ 15.000
Totaal	€ 275.000

Deze kosten dekken we als volgt:

1. € 15.000,- uit het programma Versnelling Next Economy;
2. € 100.000,- uit het programma Versterking Next Economy;
3. € 160.000,- uit het Klimaatfonds.